

**DIN ȘEDINȚELE SOCIETĂȚII
«ROMÂNIA JUNĂ» NAȚIONALII ȘI
COSMOPOLIȚII – de Mihai
Eminescu**

Reuniunea academică din Viena „România Jună”, care are de scop:) perfecționare reciprocă a membrilor săi pe teren literar – național,) dezvoltarea și alimentarea spiritului social, își alege în ședința din... noiembrie biroul său prin aclamațiune unanimă. Sub pretest că unul din birou (subsemnatul) se ține de direcția literară societății Junimea

(Maiorescu), d-nul prezident ales declară că nu va putea șede alături cu mine din cauză de divergență a principiilor. Repet că asta a fost pretextul, cauza adevărată a declarațiunii d-sale nu merită de a fi adusă înaintea publicului. În urma acestei declarări prezidențiale patru din membrii biuroului își dau demisiunea, nu doar fiindcă ar aparține sus – numitei direcții literare, ci fiindcă, conform statutelor, trebuie să fii contra exclusivismului de idei. Societatea nu primește demisiunile celor patru membri, validează printr – asta de-a doua oară alegerea lor și printr – asta incidentul odios s-a părut închis, rămâind ca la o a doua ședință să se aleagă prezidentul.

Intervalul dintre ședința primă și a doua a fost acum spațiul în care s-a dezvoltat o activitate admirabilă în felul ei. Toate elementele pasive a Junimei române din Viena care cu anii nu se interesă de Societate, apoi contingentul proaspăt a studenților care vin din provincie, cari nu cunosc decât imaginea celuia ce s-apropie de ei ca să-i influențeze amândouă aceste părți interesante a Junimei române din Viena au fost puse în mișcare deun anume Comitet format pe tăcute, ca să vie să voteze contra lui Slavici și a lui Eminescu, cari se țin de școala lui Maiorescu.

Pentru sara ședinței a doua Comitetul latent și-au procurat din România jurnale umoristice și serioase unde Maiorescu era stigmatizat ca persoană publică și privată, pentru sara alegerii au fost inventate mici calomnii adhoc, așa d.es. că Maiorescu ar fi delapidat averea Junimei, că a abuzat de încrederea ei și că în urmă ar fi fugit din România cu familie cu tot – toate aceste mijloace foarte oneste, cum se vede, de-a influența părțile interesante ale Junimei pe cari le-am caracterizat mai sus.

Ședința se deschide și alegerea biuroului din ședința trecută e contestată de partea interesantă, fără ca în ședința trecută să se fi dat vrun protest contra legalității ei. Biurul, știind elementele cu cari are a face, își dă demisiunea,

dezvoltând prin membrii săi ideile pe cari le credea raționale în cazul de față. Iată – le grupate:

Societatea România Jună fiind întemeiată pe elementul stereotip a diferiților săi membri, pe acele atribute comune tuturor junilor români, nu ar fi oportun de-a ridica cestiunea divergențelor d[intr] le ei, fiindcă pe divergențe nu se 'ntemeiază niciodată o societate omenească. Divergențele sunt atât de multiple între individ și individ încât o-ntemeiere pe ele l-ar sili pe fiecare de-a forma o societate pentru sine însuși, ceea ce-i o contradicțiune.

Societatea având de scop perfecționarea reciprocă pe terenul literar – național, aceasta prin expresiunile statutelor presupune o divergență între individe, căci dacă am avea fiecare din noi același cuprins sufletesc viața noastră ar fi repetarea aceleiași individualități în mai multe esemplare, iar nu o perfecționare reciprocă, o adițiune a aceluiași număr simplu, iar nu un complex. Apoi spiritul soțial nu se dezvoltă nici se alimentează prin exclusivism față cu ideile altuia, ci din contra ideile ce le – aduce fiecare de-a casă intră prin soțialitate într-un compromis organic, devine o unitate de ordine superioară. Astfel ar fi cu puțință să se facă concesiuni reciproce și ca să se găsească acea cale medie care, fără exclusivism, ar da fiecărui aerul cuviincios pentru dezvoltarea sa pe terenul mai sus amintit.

Ideile și principiile a căror proces se propunea Societății a-l face (antiteza nominală Maiorescu și Bărnăț) nefiind cunoscute părții celei mai mari din tinerime, a blama unele și aplauda pe altele rămânea un fapt nesocotit. Afară de-aceia Societatea neavând îndreptățirea de-a decide între vreuna din seriile de idei profesate în viața publică a românilor, prin asta e exclus și dreptul de-a determina măsura românității și a patriotismului după cum individul profesează una sau alta din ele. Fiind înșii în vârsta ideilor, măsura patriotismului nostru va fi dată de faptele pe cari vom avea ocaziunea de-a le împlini în viitor, iară nu de profesarea nimic costisitoare

a unor idei pe care individul și le – alege după plac.

Chiar în cazul când cei ce pun în discuțiune această chestie s-ar fi informat din scrierile numiților autori și ar fi în stare de a-și forma și da opiniunea fără preocupare, totuși scopul soțietății nu este acela de-a se amesteca în luptele militante ale publicului, ci acel scop determinat pregnant și cu acurateță de § al statutelor cuprinde în sine interese obiective comune tuturor membrilor, cari – i unesc fără privire la ceea ce crede fiecare subiectiv.

Că alegerea din ședința primă nu se poate contesta legal, fiind confirmată de Societate de două ori. Intențiunea reală a statutelor a fost împlinită prin o dublă aclamațiune mai unanimă, nici un protest n-a fost ridicat contra alegerii. Alegerea secretă fiind un drept iar nu o datorie, nimenea n-a putut fi silit de a-l esersa, mai ales fiindcă nici n-a contestat nimenea, în ședeță sau nemijlocit după ea, aclamațiunea.

) Cei ce contestă alegerea din ședința primă n-o fac din bună – credință, căci în realitate nu se îndoiesc despre legalitatea ei. D-nul Ioniță Bumbac, ales în ședința primă de președinte nu prin vot secret ci prin aclamațiune, a primit condiționat prezidența pe care azi el și cu ai săi o contestă. Toată acățarea de formalitatea votului secret este numai o circumvențiune conștie și intențioasă a legii, căci alegerea nu poate deveni ilegală prin aceea că Societatea în unanimitate renunță la un drept al său.

Unitatea Societății este periclitată prin sulevarea unor asemenea chestiuni și s-a adus de exemplu cazul analog al desfacerei Societății academice române din Viena prin despărțirea în două castre, de care una ridicase pe stindardul ci pe "Bariț", iar alta pe "Șaguna".

Biuroul a desfășurat prin membrii săi această apărare, a cerut susținerea principiului de: nesulevare a diverginței

spirituale dintre junimea română și, pentru a evita până și prepusul că ambiția personală poate [sau] ar putea fi motivul susținerii cu consecvență a ideilor emise, și-a dat demisiunea, deși ar fi avut dreptul de-a nu recunoaște contestarea și puterea de a închide ședința.

Motivele ce s-a adus contra noastră se pot rezuma într-aceea că:

1. a) nu suntem români buni, ci răi, asemenea chiar cum trădătorii de patrie și de națiune pot fi români de origine;
2. b) că trebuie să fim sau proști sau plătiți de străini pentru a susține principiile ce le susținem;
3. c) că direcțiunea literară a Junimei (școala Maiorescu) nu merită decât ca să scuibe cineva în ea, și Societatea să decidă ca scuipe în școala lui Maiorescu (ipsi [s]sima verba! ale d-lui Ioniță Bumbac).

Abstragând de la cestiunea dacă ideii emise cu bună credință pot fi tratate într-un mod brutal de oameni cari până azi nu pot să se fălească cu v-un merit, pentru de [a] avea dreptul ca să se exprime atât de vehement, să cercetăm numai cazul dacă subsemnatul, contra căruia au fost îndreptate loviturile, este într-adevăr cosmopolit, plătit de străini, prost și dacă direcțiunea literară de care se ține el merită a fi scuipată etc. etc.

Am susținut întotdeauna că cestiunea cosmopolitismului e una ce nu există. Să nu fim inventivi în cestiuni a căror înțeles ar fi greu de definit pentru fiecare din noi. Poate că ar exista cosmopolitism – dacă el ar fi posibil. Dar el e imposibil. Individul care are într-adevăr dorința de-a lucra pentru societate nu poate lucra pentru o omenire care nu există decât în părțile ei concrete – în naționalități. Individul e osândit prin timp și spațiu de-a lucra pentru acea singură parte căreia el îi aparține. În zadar ar încerca chiar de-a lucra deodată pentru toată omenirea, el e legat prin

lanțuri nedesfăcute de grupa de oameni în care s-a născut. Nimic nu e mai cosmopolit decât matematica pură de es., și cu toate acestea omul de știință va fi silit să o scrie într-o limbă oarecare și prin acest mediu de comunicare ea devine întâi și 'ntâi proprietatea unui grup de oameni, a unei naționalități, și acea naționalitate privește pe omul de știință de al său ori cât teoriile lui ar putea să aparțină omenirii întregi.

Cosmopolitismul e o simulațiune și nimic alta, el n-a fost niciodată un adevăr. Străinii care au interese personale în Țara Românească de es. vor simula totdeauna cosmopolitismul, pentru că declarându-și adevăratele lor simțiri, ar putea să periclitizeze interesele lor individuale. State slabe, cum era Germania în secolul al XVIII, vor simula cosmopolitismul, pentru a denigra tendințele naționaliste a inamicilor lor tari. C-un cuvânt: Cosmopolitismul nu există decât ca simulațiune, ca fățarnicie. El mai e pretextul pentru lenea și indiferentismul celor cari nu cunosc un alt scop în lume decât acela de a trăi bine. A acuza însă de cosmopolitism oameni cari se interesă de toate cestiunile vitale ale națiunii noastre, oameni cari lucrează pe când alții numai vorbesc, este sau un semn de rea – credință sau unul de primitivitate.

Maiorescu este încă tânăr și finitul * unei însemnate vieți [iese] târziu la lumină.

Principiul fundamental al tuturor lucrărilor d-lui Maiorescu este după cât știm noinaționalitatea în marginele adevărului. Mai concret: Ceea ce-i neadevărat nu devine adevărat prin împrejurarea că-i național, ceea ce-i injust nu devine just prin aceea că-i național, ceea ce-i urât nu devine frumos prin aceea că-i național; ceea ce-i rău nu devine bun prin aceea că-i național.

Esemples) Norma limbii scrise trebuie să fie cea care există obiectiv și în realitate în gura poporului de jos și a societății mai fine, iară nu fantaziile mai mult sau mai puțin

ingenioase ale filologilor noștri. Așadar adevăr obiectiv și nu arbitraritate subiectivă. În acest proces de a stabili o normă pentru limba scrisă trebuie luate în considerare și acele influințe istorice cari-au resistat tendinței de espulsiune și s-au conservat în limba vie.

Principii fundamentale din dreptul public al lui Barnuțiu sunt injuste din punctul de vedere al jurisdicțiunii moderne. Ele nu devin juste prin aceea că au fost profesate de un naționalist mare, ale cărui merite pe alt teren nu i-a venit nimăru în minte de-a le contesta.

Poezii urâte (Dongescu *, Bota, Grădișteanu, Macedonski, Costiescu, Adrian ș.a) nu devin frumoase prin aceea că-s naționale. Avem atâtea modele nobile în poezii mai vechi și mai ales în neîntrecuta poezie poporală, încât suficiența cu care sunt privite asemenea anomalii literare te împle de o spaimă lesne de justificat

În fine fapta rea ori greșită nu devine bună prin aceea că a fost comisă de unnaționalist sau în numele națiunii, ci este și rămâne.

Limba noastră, cum ea există obiectiv, toată lumea o va recunoaște de frumoasă și dulce (V. Scherr, Allg[emeine] Litteraturgeschichte). Dreptul, întrucât e scris la noi în consonanță cu adevăruri recunoscute, este valabil pentru toată lumea, poezia noastră poporală și artistică întrucât e frumoasă e frumoasă pentru toată lumea, în fine binele obiectiv din noi ni-l recunoaște asemenea oricare om de bună – credință

Cumcă din acest principiu fundamental s-au tras apoi cu intențiune concluziuni false nu trebuie s-o mai pomenim, căci altfel publicul n-ar fi până azi în eroare în privința adevărului. Tocmai în concluziuni false și imposibile, în răsuciri a vorbelor, în mistificare, c-un cuvânt în rea – credință consistă gloria celor mai mulți dintre contrarii lui

Maiorescu, căci într-astă privință suntem în genere foarte inventivi. Așa, s-a zis că cere egala îndreptățire a jidanilor (fiind justă). Dar nu-i adevărat c-a cerut-o, cum nu-i adevărat că o asemenea faptă e justă. Nu poate fi just de-a lăsa mâna liberă asupra populațiunei întregi unor oameni cărora religiunea lor (Talmudul) le ordonă de-a urî și înșela pe creștini. Învoit n-a fost numai cu modurile de dezlegare a cestiunii izraelite.

S-a zis că e francmason și prin asta cosmopolit. De este, noi nu știm, dar posito că este: nu este adevărat că masonismul exclude naționalismul. Unii din cei mai influenți membri ai partidei roșii (care trece de eminenta naționalistă) au fost și sunt francmasoni. În Ungaria de es. vom găsi un mare naționalist în marele maestru al francmasonilor (D. Pulszky).

Celelalte nimicuri cîte se susțin despre viața sa ca om privat sunt meschine și demne numai de cei ce le lățesc. E acuzat că nu-și vizitează prelegerile în curs de luni, când cei ce-l acuză nu le vizitează cu anii. Regula este: că tot ce e permis generalității oamenilor din România liberă, toate ce ei fac nepedepsiți și necontrolați, toate, comise de M[aiorescu], iau dimensiuni gigantice și sunt taxate de crime

Cumcă în România liberă există episcopi atei, cari 'și țin metrese, e un fapt ce nu uimește pe nimeni, dar că d. Maiorescu, în locul lipsei absolute de religiune pozitivă, cearcă a pune principii filozofice morale pentru a așeza stavilă unei necredințe oarbe și <a> imoralității născute din ea, asta este o crimă.

Dacă direcția literară către care am onoarea a mă alătura ar profesa cosmopolitismul ar trebui ca tot ce-am scris și vorbit cu să fie scris și vorbit în sens cosmopolit. Am scris puțin și tocmai de-aceea rog de iertare pe cititor dacă-i dau osteneala de-a se familiariza cu scrierile a căror cuprins mi-au adus numirea de cosmopolit.

În articolul „Ecuilibrul”, publicat în Federațiunea (no. și – mai), am susținut autonomia Transilvaniei, fărâmare dualismului, a unei forme ce contrazice naturei obiective a monarhiei, dreptul ce-l are fiecine popor de – a – și determina voința prin legi și de-a avea un propriu organ pentru formularea acestor voințe, o legislatură. Acest articol a dat însă procurorului public din Pesta de-a mă cita la judecătoria de instrucțiune.

Tot în acea lună am publicat un articol asupra conchemării unui congres, care se sfârșește în modul următor:”în caz dacă opiniunea publică și popoarele Austriei ar cere schimbarea sistemii constituționale de azi (a dualismului) [] românii, spre a fi factori eminentemente activi întru formarea imperiului, să provoace conchemarea unui congres general al lor, care să decidă atitudinea națiunii românești față cu situațiunea cea nouă ce împrejurările para i-o impune imperiului.) Congresul să se declare solidar cu națiunile ce urmăresc aceleași interese ca și cea română.) Congresul să-și aleagă reprezentanța <a> sa, care va comunica tronului voința națiunii românești, cerând a ei satisfacere. – Aparițiunea acestui articol a fost anunțată printr-un telegram din Pesta în „Noua Presă liberă”

Când am scris primele linii în privința serbării de la Putna (V. Convorbiri an. IV/ no.) am spus că frecările din viața politică și spirituală la români nu-și au cauza lor pe atâta în interese personale (precum o susțin unii), ci mai mult în<tre > profunda scisiune dintre direcțiunile pe cari au apucat unii pe de-o parte, alții pe de alta; că pentru a nu se perpetua, moșteni și mări acest rău, generațiunea tânără are trebuință de o singură direcțiune spirituală și că încercarea de-a organiza viața viitorului va putea fi făcută de către junimea română cu ocaziunea foarte nimerită a serbării de la Putna.

În epistola deschisă către d-nul Dumitru Brătianu (Vezi Românul din august) ce-am trimis-o împreună cu fratele Dan în

numele comitetului central am spus cumcă în munca generațiunilor trecute – care-au pus fundamentele largi și nobil intenționate a edificiului național – în acea muncă este deja cuprinsă toată ideea activității noastre din generațiunea jună, că numai în continuitate cu lucrările trecutului, în prourmarea consecventă a celor bine începute consistă misiunea generațiunii viitoare. Oamenii cari au început regenerarea națională ne-au dat ideea întregului ce noi avem a o realiza.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1870 – 1877

ALBINA, FAMILIA, FEDERATIUNEA, CONVORBIRI LITERARE, CURIERUL DE IASI

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1980

Pag. 293

Mihai-Eminescu.Ro